สรุปสาระสำคัญแนวทางการสมัครและเกณฑ์การพิจารณา
รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (TEPGA) ประจำปี 2563

แหล่งที่มา : บรรยายโดย อาจารย์กิตติณัฐ พนมฤทธิ์
วันที่ 19 ธันวาคม 2562 ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ กรมอนามัย

❖ แนวทางการสมัครและเกณฑ์การพิจารณารางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2563

เงื่อนไขการสมัคร คือ ส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่าเป็นผู้ส่งสมัครผลงาน รางวัลนี้มีเจตนารมณ์เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานราชการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มุ่งเน้นภาครัฐทำงานร่วมกับประชาชน กระบวนการมีส่วนร่วมเริ่มตั้งแต่ ➔การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) ทำให้ประชาชนรู้จักหน่วยงานมากขึ้น➔การรับฟังความคิดเห็น (Consult) นำความคิดเห็นของประชาชนมาใช้ประโยชน์ การทำให้ประชาชนแข็งแรงขึ้น มีศักยภาพมากขึ้น➔การเข้ามาเกี่ยวข้อง (Involve) เริ่มทำงานร่วมกันบางจุด➔การให้ความร่วมมือ (Collaboration) (ภารกิจ 100% ไม่เก็บไว้ที่ตนเอง 100% แต่ผ่องถ่ายภารกิจให้คนอื่นร่วมทำ) นำไปสู่การเป็นหุ้นส่วนกัน คือ ตั้งแต่เริ่มคิด ลงมือทำ แบ่งกันทำงานเพื่อบรรลุภารกิจ กระบวนการเช่นนี้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานภาครัฐในการตอบสนองความต้องการของประชาชนและทำให้มีความยั่งยืน การส่งผลงานเพื่อสมัครรับรางวัลประเภทนี้ ไม่เน้นการเขียนแต่ให้อธิบายตามประเด็นข้อคำถาม และเน้นเอกสารที่เป็นหลักฐานประกอบการดำเนินงานเป็นสำคัญ

➢ **ประเภทรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม** แยกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. เปิดใจใกล้ชิดประชาชน (Open Governance) มอบให้กับหน่วยงานภาครัฐที่ให้ความสำคัญกับการเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับการ**ให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) และรับฟังความคิดเห็น (Consult) ที่แสดงถึงกระบวนการที่สำคัญอย่างแท้จริง**

เงื่อนไข - เป็นผลงานที่แสดงถึงกลไกการมีส่วนร่วมระดับ Inform และ Consult
- หน่วยงานสมัครขอรับรางวัลประเภทนี้ได้เพียง 1 ผลงาน (1 กรม = 1 ผลงาน)
- ดำเนินการเป็นผลสำเร็จมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ปี และยังดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง

เกณฑ์การประเมิน แบ่งเป็น 3 มิติ

มิติที่ 1 ความสามารถขององค์กร (20 คะแนน)

①การสร้างกลไกภายในองค์กร เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนสู่การปฏิบัติ คือการพัฒนาความสามารถขององค์กรในการเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

→ มีการกำหนดนโยบายหรือทิศทางหรือแผนงานหรือมาตรการที่แสดงถึงการเปิดระบบราชการ

→ มีการสร้างวัฒนธรรม ค่านิยม ที่เอื้อต่อการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน คือทำให้บุคลากรในหน่วยงานมีความพร้อมกับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน/คนภายนอกมาใช้ในการปรับปรุงการทำงาน

→ มีการมอบหมายผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาชน

→ การจัดหาหรือสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ แก่บุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร

มิติที่ 2 เปิดระบบราชการ (50 คะแนน)

②การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ

→ อธิบายกระบวนการ/วิธีการจัดทำข้อมูล แสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่เปิดเผยมีความถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใส ทันเวลา และประชาชนสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อได้ (ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลที่ง่ายและสะดวก สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย นำความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ อาจวิเคราะห์ว่าประชาชนต้องการอะไรแล้วเปิดเผยข้อมูลนั้นโดยไม่ต้องร้องขอ)

③การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

→ มีระบบ/วิธีการจัดการรับฟังความคิดเห็น และนำความคิดเห็นไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา/ปรับปรุงการทำงาน และให้ความสำคัญกับข้อมูลป้อนกลับ

มิติที่ 3 ผลสำเร็จ (30 คะแนน)

④ ผลสำเร็จที่ได้รับจากการเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

→ ความสำเร็จ เช่น การบริการดีขึ้น ความพึงพอใจเพิ่มมากขึ้น ประชาชนได้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น (มุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นหลัก) ข้อมูลสารสนเทศที่องค์กรเผยแพร่และตรงกับความต้องการของประชาชน นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ฐานข้อมูลที่ถูกต้องใช้ประโยชน์และบูรณาการ ผลสำเร็จที่ส่งผลต่อองค์กร/สังคม/ประเทศ

2. สัมฤทธิผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change) มอบให้กับหน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานแบบมีส่วนร่วม**ในระดับความร่วมมือ (Collaboration) ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาที่มีนัยสำคัญหรือผลกระทบสูง (High Impact) กับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่**

เงื่อนไข - มีผลการดำเนินงานการมีส่วนร่วมระดับความร่วมมือ (Collaboration) ดำเนินงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี ซึ่งต้องไม่เป็นโครงการ/ผลงาน ที่เคยได้รับรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมมาก่อน

- เป็นผลงานตามอำนาจหน้าที่/ภารกิจหลักขององค์กรและสะท้อนการการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
- กรมสมัครขอรับรางวัลได้มากกว่า 1 ผลงาน ที่ไม่ซ้ำกันหรือไม่เป็นการดำเนินงานในพื้นที่เดียวกัน

เกณฑ์การประเมิน

มิติที่ 1 ความสามารถองค์กร (15 คะแนน)

① การสร้างกลไกภายในองค์กร เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนสู่การปฏิบัติ คือ การพัฒนาความสามารถขององค์กรในการเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

→ มีการกำหนดนโยบายหรือทิศทางหรือแผนงานหรือมาตรการที่แสดงถึงการเปิดระบบราชการ

→ มีการสร้างวัฒนธรรม ค่านิยม ที่เอื้อต่อการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

→ มีการมอบหมายผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาชน

มิติที่ 2 การทำงานแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม (45 คะแนน)

② การส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วม ยกตัวอย่างโครงการหรือผลงานที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมระดับการให้ความร่วมมือ (Collaboration) (ภารกิจ 100% ไม่เก็บไว้ที่ตนเอง 100%)

→ ที่มาหรือสภาพปัญหา วัตถุประสงค์ : เดิมมีปัญหาอย่างไร จึงใช้การมีส่วนร่วมเข้ามาแก้ปัญหา

→ รูปแบบ/ขั้นตอน/วิธี ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ/ผลงานในพื้นที่ ตั้งแต่ริเริ่มจนถึงการกำหนดแนวทางและดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนา : อธิบายรูปแบบ/วิธีการเปิดเผยข้อมูลและการรับฟังความคิดเห็น การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดหาหรือสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ แสดงกระบวนการมีส่วนร่วมให้เห็นความร่วมมือ (Collaboration) ที่ชัดเจน เช่น มีการตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาครัฐกับเอกชน ประชาชนในพื้นที่ และกำหนดนโยบายร่วมกัน มีการแบ่งหน้าที่แต่ละภาคส่วนปฏิบัติงาน และร่วมกันประเมินผล

→ บทบาทของแต่ละภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนดำเนินโครงการหรือผลงานในพื้นที่ : อธิบายบทบาทของแต่ละภาคส่วนให้ชัดเจน ใครมีบทบาทใด ผู้นำหรือผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงาน (Key Actor) ผู้บริหารจัดการระบบ (Facilitator) ผู้บริหารเครือข่าย (Network Manager) หุ้นส่วน Partnership

→ การถ่ายทอดความรู้ เพื่อสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ : กระบวนการ AAR กระบวนการการถอดบทเรียนนำความรู้ไปสู่การขยายผล

มิติที่ 3 ผลสำเร็จ (40 คะแนน)

③ การสรุปบทเรียนความสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรลุเป้าหมาย

→ สรุปผลสำเร็จเชิงประจักษ์ (เน้นผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน) : โครงการที่ยกตัวอย่างสามารถแก้ปัญหาอะไรได้บ้าง

→ ผลสำเร็จของโครงการที่สามารถเป็นต้นแบบ หรือปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินโครงการ : สรุปปัจจัยความสำเร็จสิ่งที่ดีที่ควรทำต่อ สิ่งที่ควรปรับปรุง/พัฒนามีอะไรบ้าง อธิบายการนำโครงการนี้ไปขยายผลต่อ

3. ผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ (Engaged Citizen) มอบให้กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ในการเป็นผู้นำหรือกลไกสำคัญ (Key actor) ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องแบบหุ้นส่วนความร่วมมือ (Collaborate) ซึ่งนำไปสู่ผลสำเร็จของการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

<u>เงื่อนไข</u> - หน่วยงานภาครัฐ ภาคส่วนต่างๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้เสนอชื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนร่วมในโครงการ ที่เสนอขอรับรางวัลสัมฤทธิผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change) ในปีนั้นๆ

- บุคคล/กลุ่มบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อต้องไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินงานนั้นอยู่แล้ว
- การเสนอชื่อบุคคล/กลุ่มบุคคล ขอรับรางวัลได้เพียง 1 คน/กลุ่มบุคคล เท่านั้น

<u>เกณฑ์การประเมิน</u>

① ภาวะผู้นำ (30 คะแนน)

→ ตระหนักถึงปัญหาในชุมชน

→ อุทิศตน เสียสละ

→ เป็นผู้สร้างให้เกิดความร่วมมือในชุมชน เกิดการเปลี่ยนแปลง

→ เป็นผู้ได้รับการยอมรับจากทุกกลุ่ม

② การเป็นกลไกหลัก (Key Actor) ในการขับเคลื่อน หรือผลักดันการทำงานแบบมีส่วนร่วมในโครงการ/ผลงาน

→ มีบทบาทหลักในการสร้างให้เกิดการบูรณาการการทำงาน หรือประสานความเชื่อมโยงให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

→ มีบทบาทในการสร้างหรือสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มของภาคประชาชนหรือเครือข่ายภาคประชาชนและบริหารจัดการให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่

→ มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกิจกรรมของการสร้างการมีส่วนร่วม เช่น การจัดให้มีเวทีสาธารณะ เวทีระดมสมอง เวทีประชาคม เป็นต้น

③ ผลการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จอย่างชัดเจนเชิงประจักษ์ ส่งผลเชิงบวกต่อชุมชนหรือพื้นที่

4. เลื่องลือขยายผล (Participation Expanded) มอบให้กับหน่วยงานภาครัฐ ที่นำต้นแบบ (Best Practice) จากโครงการ/ผลงานที่เคยได้รับรางวัลด้านการบริหาราชการแบบมีส่วนร่วม (ย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี) ไปประยุกต์ใช้ในการขยายผลหรือต่อยอดการดำเนินงานในพื้นที่อื่นๆ อย่างน้อย 1 พื้นที่

<u>เงื่อนไข</u> - โครงการ/ผลงาน ต้องเป็นการทำงานแบบมีส่วนร่วมในระดับ Collaboration ที่มีผลสำเร็จเป็นรูปธรรมมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และมีการดำเนินการอยู่ต่อเนื่อง

- ต้องเป็นงานตามอำนาจหน้าที่/ภารกิจหลักขององค์กร/นโยบายสำคัญของรัฐบาล/มติคณะรัฐมนตรี
- ต้องเป็นการนำต้นแบบจากโครงการ/ผลงาน ที่เคยได้รับรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (ย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี ระดับดีเด่น (ดีเยี่ยม)) มาประยุกต์ใช้ขยายผลในพื้นที่ใหม่ และมีผลความสำเร็จอย่างน้อย 1 พื้นที่
- พื้นที่ที่ขยายผลต้องเป็นหน่วยงานหรือพื้นที่ ที่มีขอบเขตการดำเนินการเช่นเดียวกับหรือมากกว่าผลงานที่เคยได้รับรางวัล

<u>เกณฑ์การประเมิน</u>

<u>มิติที่ 1 ความเชื่อมโยงนโยบายไปสู่การปฏิบัติขององค์กร (10 คะแนน)</u>

① กำหนดและสื่อสารนโยบาย/ทิศทางของผู้บริหารองค์กรที่ให้ความสำคัญกับการขยายผลการดำเนินการอย่างชัดเจน

② วิธีการ/ขั้นตอน การดำเนินงานเพื่อนำต้นแบบ (Best Practice) ที่เคยได้รับรางวัลไปขยายผลหรือต่อยอดการดำเนินงานในพื้นที่อื่น (อย่างน้อย 1 พื้นที่)

มิติที่ 2 การทำงานแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม (50 คะแนน)

③ การส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วม

→ ที่มา สภาพปัญหา วัตถุประสงค์ในแต่ละพื้นที่

→ รูปแบบ/ขั้นตอน/วิธีการที่นำผลสำเร็จของต้นแบบมาใช้ในการดำเนินงาน ตั้งแต่ริเริ่ม กำหนดแนวทางและดำเนินการเพื่อแก้ปัญหา/พัฒนา และมีการนำหลักการหรือองค์ความรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในพื้นที่ขยายผล

→ บทบาทของหน่วยงานส่วนกลางในการผลักดันให้เกิดการขยายผลในแต่ละพื้นที่

→ บทบาทของแต่ละภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการ/ผลงานในแต่ละพื้นที่

มิติที่ 3 การบรรลุผลสำเร็จ (40 คะแนน)

④ การสรุปบทเรียนความสำเร็จ ประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนา

→ สรุปผลสำเร็จเชิงประจักษ์ และส่งผลต่อองค์กรและชุมชน สังคม ประเทศ (เน้นผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน และแสดงถึงความยั่งยืนและส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคนรุ่นต่อไป)

→ ผลงานที่เป็นการพัฒนาต่อยอดจากต้นแบบ (Best Practice)

5. ร่วมใจแก้จน (Antipoverty Empowered)* มอบให้กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ที่มีผลงานการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคมในการแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นต้นแบบเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปปรับใช้ เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคมในการแก้ไขปัญหาความยากจนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหาและในการพัฒนาในระดับต่อไป

หมายเหตุ *สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

เงื่อนไข - แผนงาน/โครงการที่เสนอจะต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ ซึ่งอาจเป็นระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ชุมชน หรือพื้นที่เฉพาะก็ได้

- การดำเนินงาน/กระบวนการของแผนงาน/โครงการในการแก้ไขปัญหาความยากจน มีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีรูปแบบการแก้ปัญหาฯ ที่เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม

เกณฑ์การประเมิน ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 3 มิติ ในแต่ละมิติต้องมีคะแนน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

มิติที่ 1 การดำเนินงานขององค์กร (20 คะแนน)

→ การกำหนดนโยบาย/ทิศทาง/แผนงานขององค์กร ที่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความยากจน

→ บทบาทนำของผู้บริหารองค์กร ความเป็นผู้นำของผู้บริหารองค์กร ในการขับเคลื่อนการทำงานให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง รวมทั้งได้รับการยอมรับจากประชาชน

→ การสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินโครงการเพื่อแก้ไขปัญหา

→ องค์ประกอบและวิธีการตรวจสอบการมีส่วนร่วม

มิติที่ 2 การมีส่วนร่วม (40 คะแนน)

→ การบูรณาการในการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

→ กระบวนการทำงานขององค์กรมีขั้นตอนที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

→ การใช้นวัตกรรมในการดำเนินโครงการ

→ การใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายภาคีที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน

มิติที่ 3 ผลสำเร็จ (40 คะแนน)

→ ผลงาน/โครงการเป็นที่ประจักษ์

→ ข้อตกลงร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยมีนโยบายมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม

→ การขยายผลและความยั่งยืน

สรุปโดย นางสาวจุฬาลักษณ์ เก่งการช่าง
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมอนามัย